

שבת חנוכה תשס"ג, לסעודה שלישית

אמרו בגמרא יומא דף כ"ט מה שחר סוף כל הלילה אף אסתר סוף כל הניסים. ומקשה והאיכא חנוכה, ומתרץ ניתן ליכתב קא אמרינן. ומשמע שיש חילוק במהות הנס דחנוכה לא ניתן להכתב.

הג"ר שלמה פ"שר (ס' בית ישי) ביאר דידוע שהנבואות של שיבת ציון נתקיימו במקצתן בשיבת ציון בבית שני, ולא במילואן, וחגי ניבא שפרקו מעליהם עול מלכויות, וזה נתקיים במקצת בימי חנוכה, אך קיום הנבואה במילואה תהיה לעת"ל. וחנוכה היתה נצנוץ של קיום היעוד דלעת"ל.

ולכן לא ניתן להכתב, דכותבים את העבר, ולא את העתיד.

ומימים אמרתי בדרך אחרת דהאבן עזרא הקשה כיון שיוכבד נולדה בין החומות נמצא שבלידת משה היתה זקנה מאד ולמה לא נכתב נס זה בתורה, ותי' הרמב"ן (בראשית מ"ו ט"ו) שהתורה לא תכתוב כ"א ניסים שהיא מבשרת מתחילה עליהם, והנה הרמב"ם בתחילה ספר היד במנין המצות הקצר בתחילתו כתב שתקנו קריאת המגילה להודיע לדורות הבאים שאמת מה שהבטיחנו בתורה כי מי גוי גדול אשר לו א' קרובים אליו כו' וזה נתקיים בימי אסתר, שהיתה התעוררות גדולה של תשובה, כמו שאמרו חז"ל גדולה הסרת הטבעת יותר ממ"ח נביאים, וא"כ נס זה היה קיום ההבטחה של מי גוי גדול, כמש"כ הרמב"ם, וזהו שאומרים בפיוט שושנת יעקב להודיע שכל קוץ כו', אבל בחנוכה הרי רובם היו מתיונים, ועל נס כזה אין הבטחה, נמצא שהנס של פורים הוא קיום הבטחה הכתובה בתורה, משא"כ הנס של חנוכה על נס כזה אין הבטחה, ולפי הכלל שייסד הרמב"ן התורה תכתוב רק ניסים שהיא מבשרת מתחילה עליהן, ולכן נס פורים ניתן להכתב, שהוא קיום ההבטחה הכתובה בתורה, משא"כ נס חנוכה.

וכשתמצא לומר, התירוץ הנ"ל והתי' שכתבנו לעי' מהגר"ש פ"שר אחדים הם, כי הגאולה העתידה יש בה ג"כ ענין זה של לא זכו בעתה, שחייבת לבוא עכ"פ, אפילו אם אינם ראויים, ודומה לנס חנוכה.

וזה מבואר בספרים שהנרות של חנוכה הם מהאור הגנוז, וזה מתאים עם הנ"ל שהנס היה נצנוץ של הגאולה העתידה, וכן נאמרו כמה רמזים במנהג הדרייד"ל, שהאותיו נ' ג' ה' ש' הם משי"ח בגימטריא, ועוד הרבה רמזים בזה, עיי' בסי' בני יששכר שהאריך, ואמרתי להוסיף שבשעת סיבוב הדרייד"ל הולך סחרחור ואין רואים האותיות הנ"ל כלל, רק בסוף הסיבוב, וכן מאורעות העה"ז הולכים סחרחור ואין רואים כלל שהכל מסבב להביא לימות המשיח, רק בסוף הסיבוב יתגלה שעל כל המאורעות היה חרות אותיות של משיח שיבוא במהרה.